

1

งานเลี้ยงบนภัตตาคารลอยฟ้าเพิงเลิกรา แยกที่เหลื่ออยู่เพียงไม่กี่คนเอ่ยคำขอบคุณและลาล่าเจ้าภาพ คนเหล่านี้ล้วนเป็นเพื่อนเก่าที่รู้จักคุ้นเคยกับเจ้าภาพเป็นอย่างดีมานานปี และอย่างที่พูดกันเสมอว่า ข้อดีที่ดีที่สุดของงานเลี้ยงทุกงานก็คือการเริ่มต้นและลงท้าย ดังนั้น บางคนจึงชอบไปถึงงานเป็นคนแรกๆ และกลับออกจากงานเป็นคนหลังๆ เพื่อจะได้ไม่พลาดข้อดีเด็ดนี้...

“ดาเนียล” เจ้าภาพบีบมือชายหนุ่มเบาๆ “ไม่รีบกลับใช่ไหม อยู่ดื่มกันต่ออีกหน่อยซิ”

“ครับ” แยกคนสุดท้ายรับคำด้วยความเกรงใจ ขณะที่เจ้าภาพคลายมือและเดินไปที่ประตูกระจก เพื่อผลักมันออกไปสู่ระเบียงที่รายรอบด้วยลมแรงและแสงดาวที่พรายพราย มองออกไปในความมืดจะเห็นแสงไฟริบหรี่จากแนวเขื่อนและท่าเรือ เรือที่ลอยล้าอยู่ลิบๆ หม่นมัวในม่านหมอก

“บรันดีนะ” ผู้สูงวัยเหมือนจะถาม ก่อนหันไปทางพนักงานบริการที่เดินตามมา “บรันดีสองแก้ว”

“งานคืนนี้น่าชื่นใจนะครับ” ดาเนียลชวนคุย พลางยกมือขึ้นเสยผมที่ถูกลมตี “แขกมากันล้นหลาม”

“ฮือ” เจ้าภาพรับคำในคอเหมือนไม่ยินดียินร้าย “พอฉันสอนเสมอว่าในเวลาที่เราากจนหรือแร้นแค้นลำเค็ญ ให้เก็บตัวอยู่ลำพังอย่าไปรบกวนใคร แต่เมื่อไหร่ที่มีความสุข ร่ำรวย มีเงินมีทอง ก็ให้เลี้ยงเพื่อนฝูงอย่างเต็มที่”

“ทั้งๆ ที่ตอนลำบากก็ทนลำบากเพียงคนเดียวนะหรือครับ” ชายหนุ่มมองดูผู้พูดด้วยความแปลกใจ

“ถูกแล้ว” ผู้สูงวัยผงกศีรษะ เรือนร่างที่สูงโปร่งในชุดแบล็กไทพอยด์ยืนอย่างไม่สะทกสะท้าน

“ทั้งๆ ที่ไม่มีใครช่วยเหลือเพื่อพ่ายเลยนะหรือครับ” เขาถามย้ำ

“ถูกต้อง” เจ้าภาพยื่นหีบแก้วเจียรไนที่บรรจุรัตนดีชั้นเยี่ยมจากถาดเงินในมือพนักงาน “เสียงหัวเราะดังกว่าเสียงร้องไห้เสมอ และที่สำคัญคนเราชื่นชอบการหัวเราะมากกว่าการร้องไห้”

“ผมเดาว่าท่านประธานคงร้องไห้คนเดียว และหัวเราะกับผู้คนมากมาย” ดาเนียลจับรัตนดีซ้ำๆ เพื่อกำซาบรสละมุน

“ต้นไม้ที่อยู่กลางแจ้งก็ย่อมถูกทั้งแดดและฝนเป็นธรรมดา” ผู้ถูกเรียกว่า “ท่านประธาน” หัวเราะเบาๆ “และการร้องไห้ก็ใช้จะทำให้เราอ่อนแอเอง หรือการหัวเราะก็ไม่ได้หมายความว่าเราเข้มแข็งขึ้น โบราณกล่าวว่า เกิดเป็นลูกผู้ชายเมื่อถึงคราวจะร้องไห้ก็ร้องไห้ให้เต็มที่ เมื่อถึงคราวจะหัวเราะก็หัวเราะให้เต็มที่เสีย ไม่ต้องซ่อนหน้าหรือปิดปากเช่นสตรี”

ผู้อ่อนวัยกว่าก้มศีรษะยอมรับคำพูด

“เธออายุยังน้อย ชีวิตนี้ยังต้องพบกับเรื่องราวต่างๆ มากมาย และก็คงได้ร้องไห้อีกหลายครั้ง และหัวเราะอีกหลายคราว แต่จำที่ฉันพูดไว้ให้ดี - เวลาที่ร้องไห้ เรามักจะร้องไห้คนเดียว แต่เวลาที่หัวเราะ จะมีคนมาร่วมหัวเราะด้วย เพราะคนเราชื่นชอบการหัวเราะมากกว่าการร้องไห้”

“ผมจะจำไว้ครับ” ดาเนียลก้มศีรษะอีกครั้ง

“ดีแล้ว” ท่านประธานวางมือลงบนบ่าแขกคนสุดท้าย “กลับเข้าไปข้างใน

กันดีกว่า อากาศเริ่มเย็นลง และลมก็แรงขึ้น เดี่ยวจะไม่สบายกันทั้งสองคน”

ชายหนุ่มเดินตามเข้ามาในห้องจัดงานเลี้ยง ซึ่งพนักงาน 5-6 คนกำลังช่วยกันเก็บโต๊ะเก้าอี้ และอีกคนทำหน้าที่ทำความสะอาดมลายี่สิบเก้าอี้ที่ปูเต็มห้อง ผ้าสีแดงผืนใหญ่ที่เขียนอักษรจีนสีทองแสดงความยินดีต้อนรับผู้มาร่วมงานถูกปลดลงแล้ว บนเวทีชั่วคราวว่างเปล่าปราศจากนักร้องนักดนตรี เครื่องดนตรี หรือแม้แต่ไมโครโฟน ดวงไฟจากโคมระย้าช่องใหญ่กลางห้องถูกปิดไปแล้ว เหลือเพียงแสงของดาวนั้ลต์ที่ฝังอยู่บนฝ้าเพดาน อากาศอุ่นกว่าเมื่อครู่เมื่อเครื่องปรับอากาศขนาดใหญ่หยุดทำงานแล้ว...

“ไม่มีงานเลี้ยงใดที่ไม่เลิกรา” เจ้าภาพถอนใจลึก ๆ เมื่อมองไปรอบ ๆ ห้อง ที่เมื่อไม่นานมานี้ยังเต็มไปด้วยผู้คนในเครื่องแต่งกายที่ประณีตงดงาม เครื่องประดับของสตรีแข่งเรียงเล่นกับแสงโคมระย้าเป็นประกายระยิบระยับ เสียงพูดคุย เสียงหัวเราะต่อกระซิก อี้ออลปนกับเสียงเพลงจากวงควอร์เต็ต ตามโต๊ะพรั่งพร้อมด้วยอาหารรสเลิศนานาชนิดและไวน์อย่างดี และห้องทั้งห้องอบอวลด้วยกลิ่นหอมของกุหลาบแดงจำนวนมากที่แลละลานตาราวกับอยู่ในอุทยานแห่งดอกกุหลาบ

“เธอชอบกุหลาบไหม” จู่ ๆ ผู้สูงวัยก็ถามขึ้น

“ชอบครับ” ชายหนุ่มรับคำ “คืนนี้ท่านคงใช้ดอกกุหลาบไม้ไผ่น้อยเลยที่เดียว”

“ฮือ” เจ้าภาพพยักหน้า “เสียดายที่พวกแขกผู้หญิงหอบกลับบ้านไปจนหมด ก็เลยไม่เหลือมาถึงเธอ”

“ไม่เป็นไรหรอกครับ” เขายิ้ม “พวกผู้หญิงคงจะเหมาะกับดอกกุหลาบมากกว่าผม”

“ฉันก็เคยคิดอย่างเดียวกันกับเธอ” ผู้พูดนิ่งไปนิดเดียว “แต่ไม่ใช่ผู้หญิงทุกคนที่ชอบดอกกุหลาบ บางคนก็ทำที่ว่าชอบไปอย่างนั้น และบางคนถึงจะไม่ชอบกุหลาบเลยสักนิดก็ไม่กล้าที่จะบอกออกมาตรง ๆ เมื่อผู้หญิงแทบ

ทั้งโลกชอบมัน”

“ท่านคงชอบกุหลาบมาก” ชายหนุ่มคาดคะเน

“ไม่หรอก” เจ้าภาพสันติริชะที่ผสมชาวโพลน “ฉันก็เป็นเช่นเดียวกับผู้หญิงที่ไม่ชอบดอกกุหลาบ แต่ไม่กล้าที่จะบอกออกมาตรงๆ นั่นแหละ”

ดาเนียลแสดงสีหน้าประหลาดใจ

“เรื่องบางเรื่องไม่ต้องรีบร้อนทำความเข้าใจ” ผู้สูงวัยกล่าวขณะที่เดินผ่านพนักงานที่โค้งคำนับอย่างนอบน้อมออกมาจากห้อง ตรงไปยังลิฟต์ที่ถูกล็อกไว้ คอยท่า “และเรื่องบางเรื่องไม่จำเป็นต้องเข้าใจมันเลยก็ได้...”

ชายหนุ่มก้าวตามเข้าไปในลิฟต์ และกดชั้นล๊อบบี้ และหวังว่าจะได้ยินอะไรต่อ แต่ก็มีความเงียบขณะที่ลิฟต์แก้วเคลื่อนตัวผ่านความมืดลงมา เหมือนการเดินทางอันเร่งรีบ

รถจนรถเก๋งคันใหญ่ซึ่งคนขับจอดรอผู้สูงวัยอยู่หน้าตึกแล่นจากไปแล้ว ชายหนุ่มจึงปลดโบ้ไทและยึดมันลงในกระเป๋าด้านในของเสื้อนอก เขาโบกมือปฏิเสธความปรารถนาดีของพนักงานเฝ้าประตูที่จะตามรถแท็กซี่ให้ และเดินดุ่มไปตามถนนที่เงียบเชียบ อาคารสูงสองฟากราวจะหลับใหลหลังจากเหน็ดเหนื่อยจากความพลุกพล่านและซุลมุนวุ่นวายของผู้คนมากมายมาทั้งวัน ลมจากทะเลโซยผ่านผิวนอนที่โล่งว่าง ต่างกับความคับคั่งจอแจในเวลากลางวันที่การจราจรหนาแน่นจนแทบไม่มีที่ให้อยู่ใจ ต้นไม้ใหญ่อายุร่วมร้อยปียืนต้นสงบนิ่งอยู่ตรงมุมถนนเหมือนผู้เฒ่าที่ย้อนรำลึกถึงเรื่องราวต่างๆ ที่ผ่านมามีในชีวิต ลำต้นและกิ่งก้านของมันเต็มไปด้วยปุ่มปมตุ่มจุดเส้นเลือดเส้นเอ็นบนมือไม้และเนื้อตัวของคนที่ทำงานหนักมานานแสนนาน

ดาเนียลมองผ่านช่องว่างระหว่างอาคารสูงไปยังท่าเรือเก่าซึ่งถูกปรับปรุงเป็นสถานบันเทิง แสงไฟที่สว่างไสวเป็นเช่นกระโจมไฟของชาวเรือที่หลงฝังในสมัยโบราณ - ชายหนุ่มสูดอากาศที่เจือด้วยกลิ่นอายของทะเลเข้าเต็มปอด และ

เดินข้ามถนนที่เปล่าเปลี่ยวมุ่งหน้าสู่ประกาศารนั้น

“ชีวิตของคนเรามีสองด้านเสมอ เหมือนกับดวงจันทร์บนฟ้า”

ชายวัยกลางคน ร้างเล็ก ผ่ายผอม ที่นั่งทางเกวียนก๊วยเก๋ๆ เพียงตัวเดียวนั่งชันเข้าฟิงประตูกระท่อมที่คับแคบและอับชื้น เย้ยพร้อมกับควันยาสูบที่พุ่งออกมาจากปาก

“ด้านหนึ่งมืดมิดเหมือนคืนเดือนมืด และอีกด้านหนึ่งมีดมัวเหมือนคืนแรม”

“แล้วคืนเดือนเพ็ญล่ะพ่อ” เด็กชายวัย 11-12 ขวบ ที่ช่วยมารดาสานตะกร้าอยู่ใกล้ๆ เยกหน้าขึ้นถามด้วยความสงสัย

“นั่นมันเป็นดวงจันทร์ของพวกเศรษฐีที่นั่งกินนอนกินบนกองเงินกองทอง ไม่ใช่ของคนที่เราทำงานเข้าแลกอย่างเรา”

“ดวงจันทร์ที่ไหนก็เหมือนกันทั้งนั้นแหละ” ภรรยาในวัยเดียวกัน และอยู่ในสภาพที่ซูบซีดผ่ายผอมไม่ผิดกันเอ่ยออกมาเบาๆ

“ไม่หรอก” สามียกยาสูบที่หั่นเป็นฝอยแล้วมวนด้วยใบตองแห้งขึ้นสูบล่อ “พระจันทร์ที่เมืองจิ้นสวยงามกว่าที่นี้ตั้งเยอะแยะ”

“จริงหรือแม่” เด็กชายมองดูมารดาผ่านแสงตะเกียงที่ตั้งอยู่บนพื้นกระท่อมซึ่งเป็นดินเหนียว

“ไม่รู้” นางตอบห้วนๆ “ฉันเกิดที่มลายา และไม่เคยไปเมืองจิ้น”

“สักวันหนึ่ง เมื่อข้ามีเงินมากๆ จะพาเอ็งไปเมืองจิ้น” ผู้เป็นพ่อเจะจงพูดกับลูกชาย โดยไม่ได้หมายความว่าอีกคนที่อยู่ในที่นั่นด้วย

“ลำพังแค่คำจ้างกรีดยาง แกจะมีปัญญาไปไหนได้” ภรรยาเย้ยหยัน

“แกคอยดูไปก็แล้วกัน” สามียัดควันยาสูบอย่างขัดใจ “คนอย่างข้าไม่แหกชีตาตื่นไปกรีดยางไปตลอดชีวิตหรอกวะ”

ฝ่ายหญิงก้มหน้าสานตะกร้าอย่างคร้านจะต่อเถียงมากกว่าจะเชื่อถือใน

คำพูดของสามีที่ได้ยินมาเป็นปี ๆ

“เมื่อตอนหัวค่ำ เมียไฉ่หยูมาหาแกเรื่องอะไร” เขาถามอย่างนึกขึ้นมาได้

“ไม่มีอะไร” ภรรยาตอบเบา ๆ “ก็มาขอยืมเงินเหมือนเคย”

“แล้วแกให้มันยืมหรือเปล่า” สามีคาดคั้นถาม

“แค่จะกินเข้าไปยังไม่มีเลย แล้วจะเอาที่ไหนไปให้มัน” นางประชด

“เมียไฉ่หยูบอกหรือเปล่าว่ามันจะยืมเงินไปทำไม” เขาพ่นควัน กลิ่นเหม็นฉุนอวลไปทั้งกระท่อม

“มันบอกว่าจะย้ายไปอยู่สิงคโปร์ เลยเที่ยวขอยืมเงินคนรู้จักไปทำทุน”

“คนอย่างไฉ่หยูจะทำอะไรได้” ฝ่ายชายปรามาส “ก็คงไปอดตายอยู่ที่นั่น สิงคโปร์เป็นแค่เกาะเล็กนิดเดียว สวนยางก็ไม่มี เหมืองดีบุกก็ไม่มี แล้วมันจะไปทำอะไรกิน”

“ฉันไม่ได้ถาม” ภรรยาตัดบท “เมื่อไม่ให้ยืมเงินแล้ว จะไปชักใช้อะไรกันอีก”

“แกก็เป็นเสียอย่างงี้” เขาเอ็ด “อย่างน้อยก็จะได้รู้ว่าใครกำลังทำอะไร”

“ไม่เป็นไรพ่อ” เด็กชายรีบบอก “ไว้หนูจะถามโกสุ่น ลูกชายกู่หยูให้”

“ดีแล้ว” บิดาพยักหน้าอย่างพอใจ

มันเป็นบาร์เล็ก ๆ ในย่านบันเทิงของยามราตรีที่ถูกดัดแปลงจากท่าเรือเก่า โดยยังคงสภาพภายนอกของสิ่งก่อสร้างเดิมบางอย่างเอาไว้ เช่นโกดังเก็บสินค้าขนาดใหญ่ หอส่อง ตัวเขื่อน และสะพานเทียบเรือ แต่ตึกแถวเล็ก ๆ ซึ่งเรียงรายริมลานกว้างได้รับการดัดแปลงให้เป็นร้านอาหาร ผับ ร้านไวน์ บาร์ และร้านขายของ... เสียงเพลง “Spirit of the West” ในลีลาแจ๊สแบบ “Yellowjackets” กังวานมาจากวงดนตรีที่ประกอบด้วยเด็กหนุ่มสามคนและเด็กสาวอีกหนึ่งคนซึ่งทำหน้าที่เล่นแซ็กโซโฟน เมื่อดาเนียลก้าวเข้าไปภายในและหลุดตัวลงบนเก้าอี้ที่โต๊ะริมทางเดินตามที่พนักงานต้อนรับชี้บอก

“ขอเบียร์เย็นที่สุดเท่าที่มี” ชายหนุ่มสั่งพลางมองผ่านความมืดไปรอบๆ อาจจะเป็นวันกลางสัปดาห์ทำให้แขกไม่สู้มากนัก และส่วนหนึ่งเป็นนักท่องเที่ยวที่แวะมานั่งดื่มและฟังเพลงก่อนกลับโรงแรมที่พัก

“คนทั่วไปมาสิงคโปร์เพราะต้องการสิ่งที่แปลกใหม่” ดาเนี่ยลนึกถึงคำพูดของเอ็ดดี้ ซอง - เพื่อนอาจารย์ที่มหาวิทยาลัยนานาชาติ “พวกเขารู้ดีว่าเราไม่มีของเก่า โบราณสถาน หรือแม้แต่ประวัติศาสตร์ให้ชื่นชม เช่นประเทศเพื่อนบ้านในแถบนี้ ดังนั้น สิ่งเดียวที่เราสามารถแข่งขันได้ก็ต้องมีสิ่งที่ตื่นตาตื่นใจเกิดขึ้นใหม่ตลอดเวลา และทุกคนจะต้องจดจำสิงคโปร์ในฐานะของเมืองที่ก้าวหน้า ทันสมัย และมีสิ่งที่อื่นไม่มี”

“นั่นไม่เพียงแค่วิ่งแข่งกับคนอื่น แต่เป็นการวิ่งหนีตัวเอง” เขาแย้ง

“แต่ทั้งสองอย่างที่คุณพูดก็ทำให้สิงคโปร์ก้าวมาถึงจุดนี้ได้ เหมือนที่ลิกวนยูเคยกล่าวว่า เราไม่ต้องการเห็นสิงคโปร์เป็นประเทศที่ดี แต่ต้องการให้สิงคโปร์เป็นประเทศที่ดีที่สุด”

“ผมได้ยินคนพูดถึงลิกวนยูมากมาย ทั้งในด้านดีและไม่ดี” ดาเนี่ยลเอ่ยต่อ “แต่สิ่งหนึ่งซึ่งไม่มีใครเห็นเป็นอย่างอื่นก็คือ การที่เขาสร้างเกาะเล็กๆ ที่ไม่มีทรัพยากรอะไรเลยให้เป็นประเทศที่มีเศรษฐกิจดีที่สุดประเทศหนึ่งของโลก”

“คุณหลงลืมอะไรไปอย่างหนึ่ง” เพื่อนพูดด้วยสีหน้ายิ้มๆ “สิงคโปร์มีทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ไม่แพ้ประเทศไหนในโลก”

“มีด้วยหรือ” ชายหนุ่มเลิกคิ้วด้วยความประหลาดใจ “อะไร?”

“คน” เพื่อนให้คำตอบ “...คนคือทรัพยากรสำคัญของสิงคโปร์”

เด็กชายวัย 11-12 ปีที่กำลังตากผ้ากดบนลานดินหน้ากระท่อม เงยหน้าขึ้นเมื่อเด็กชายอายุมากกว่าที่รอคอยอยู่เดินผ่านมา

“โกสุ่น” เด็กชายรีบร้องเรียกพร้อมกับวางมือจากตะกร้าผักและก้าวไปหา “อาทู่จะย้ายไปอยู่สิงคโปร์หรือ”

“เออ” อีกฝ่ายพยักหน้า

“เมื่อไหร่”

“คงจะเร็ว ๆ นี้มั้ง” คำตอบนั้นเหมือนจะไม่สนใจเท่าไร

“แล้วจะไปทำอะไรกัน” เด็กชายนึกถึงคำถามของพ่อ

“ไม่รู้สิ” โกสุ่นส่ายหน้า ก่อนจ้องหน้าเพื่อนรุ่นน้อง “ถามทำไม”

“เปล่า ไม่มีอะไร” เจ้าตัวเล็กหลบสายตา “แต่ถ้าโกสุ่นไม่อยู่ฉันก็ไม่มีเพื่อนเล่น”

“ไม่เป็นไรน่าอาชีวะ” คนที่โตกว่าตอบอย่างปลอบใจ “อีกหน่อยก็มีคนใหม่มาแทนป้า ป้าบอกว่าสวนยางยังต้องการคนงานอีกมาก และพวกเขาคงจะมีลูกเป็นเพื่อนเจ้าได้”

“วันหนึ่งฉันจะไปหาโกที่สิงคโปร์” เด็กชายบอก

“ไปสิ” โกสุ่นพยักหน้า “ช้าจะรอ”

เพื่อนต่างวัยเดินจากไปแล้ว แต่เด็กชายยังคงครุ่นคิดถึงคำสัญญาที่ตนกับโกสุ่นได้ให้ต่อกัน แม้จะรู้ว่าสิงคโปร์อยู่ที่ไหน และอีกนานเพียงใดถึงจะได้ไปที่นั่นก็ตาม

ดาเนียลนึกถึง Kaori Kobayashi กับเสียงแซ็กโซโฟนของเธอในเพลง “Nothing’s Gonna Change My Love For You” ขึ้นมาลอย ๆ ขณะที่ทอดสายตาดูเด็กสาวในวงดนตรีประจำบาร์บรรเลงบทเพลงของหล่อน แม้ว่าแซ็กโซโฟนของหล่อนจะยังไม่มีพลังเทียบเท่าหญิงสาวนักเป่าแซ็กโซโฟนญี่ปุ่นคนนั้น แต่ก็มีท่วงทีและลีลาเฉพาะตัวซึ่งแตกต่างไปจากคนอื่น ๆ เช่นเดียวกับความหลากหลายของดนตรีแจ๊สที่แตกต่างจากเพลงบลูส์และการโซโลเครื่องดนตรีสด ๆ ที่เรียกว่าเร็กไทม์ไปสู่เสรีและลีลันของดิกซีแลนด์และนิวออร์ลีนส์ ก่อนจะแพร่ไปสู่เมืองใหญ่ ๆ ในสหรัฐฯ แล้วข้ามไปสู่ยุโรปและที่อื่น ๆ พร้อมกับการผสมผสานกับดนตรีแนวอื่น จนเกิดเป็นแจ๊สแบบต่าง ๆ เช่นในปัจจุบัน

“คนเราไม่จำเป็นต้องทำอะไรที่เหมือนใคร” คำพูดของเพื่อนอาจารย์มหาวิทยาลัยนานยางดังขึ้นอีกครั้ง “แต่แน่นอนว่าการที่จะทำอย่างนั้นได้จะต้องใช้ความกล้าหาญมากกว่าการทำอะไรเหมือนคนอื่น ๆ หลายเท่าทีเดียว”

“แต่ถ้าไม่มีคนกล้าที่จะทำในสิ่งที่แตกต่าง ป่านนี้มนุษย์เราก็คงจะยังอาศัยอยู่ในถ้ำ เปลือยกาย และใช้กระบองล่ากวางหรือหมูป่าอยู่ก็ได้” ดาเนียลกลั้วหัวเราะ “บอกตรง ๆ ว่าผมนึกไม่ออกว่า มนุษย์คนแรกที่นุ่งผ้าจะทำหน้าอย่างไรเมื่อถูกมองเป็นตัวประหลาดจากสายตาของคนอื่น ๆ ที่แก้ผ้า”

“ถ้าอยากรู้ ฟังนี้คุณก็ลองแก้ผ้าเดินออกจากบ้านดูซิ” เพื่อนบอกรวดดนตรีเปลี่ยนเพลงใหม่แต่ยังคงเป็นเพลงของ “Yellowjackets” - “Eve Song”

ดาเนียลชอบเพลงในลักษณะนี้ตรงที่ให้อารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการกว้างไกล โดยไม่ถูกจำกัดด้วยคำตอบที่ตายตัวหรือความคิดที่ผิดถูก

“เรื่องบางเรื่องไม่ต้องรีบร้อนทำความเข้าใจ” เขานึกถึงคำพูดของท่านประธาน ขณะยกแก้วเบียร์ขึ้นดื่ม “และบางเรื่องไม่จำเป็นต้องเข้าใจมันเลยก็ได้”

2

ยามค่ำคืน ท่ามกลางม่านควันที่อวลด้วยกลิ่นยาสูบและน้ำมันมะพร้าวจากตะเกียงที่ทอแสงหม่นมัวของกระท่อมหลังน้อยในสวนยางพาราของดินแดนที่ห่างไกล มีเรื่องราวมากมายที่ซุกเร้นอยู่ในความคิดและความทรงจำของคนสามคนที่ใช้ชีวิตร่วมกันอยู่ในนั้น...ชายผู้เียบเจยและรุ่มร่ามกับงานในสวนยางตั้งแต่ก่อนพระอาทิตย์ขึ้นจนหลังพระอาทิตย์ตกเพื่อแลกกับค่าแรงเพียงน้อยนิด ซึ่งบางครั้งค่าตอบแทนก็เป็นเพียงข้าวสารที่เต็มไปด้วยมอดสัก 2 กระป๋อง ไบยาสูบ ยาฉุน หรือปลาตัวเล็ก ๆ เคล้าเกลือตากแห้งไม่กี่ตัว แต่เขาก็ไม่เคยคลายความมุ่งมั่นในงานหรือสิ้นศรัทธาในความหวังที่มีอยู่ต่อบางสิ่งบางอย่าง - ความหวังซึ่งเปรียบเสมือนเทียนที่ยังคงเปล่งแสงในความมืดแม้เปลวเทียนจะริบหรี่และดับไหวในสายลม

ต่อเมื่อหมดงานประจำวันและดื่มเหล้าขาวสักจอกจนสายตาสายที่ยึดติดตามด้วยยาสูบหั่นฝอยมวนด้วยใบตองแห้ง คำพูดต่าง ๆ จึงเริ่มผุดพรายผ่านริมฝีปากที่บางเหมือนเส้นตรง ซึ่งส่วนใหญ่จะพร่ำเพ้อถึงบ้านเกิดที่เมืองจีน พ่อแม่ญาติพี่น้อง เพื่อนฝูง ตามด้วยความน้อยใจในโชคชะตาของตนเองที่ไม่พบความสำเร็จในชีวิตตามที่มุ่งหวัง

หญิงวัยเดียวกันจะเจียนกันยิ่งกว่าสามี นางมักจะก้มหน้าก้มตาทำงานบ้าน ทำสวนผักแปลงเล็กๆ หรือสานตะกร้าในยามค่ำคืน นอกจากจะไม่พูดอะไรแล้วยังดูราวกับนางไม่เคยเงยหน้าขึ้นมองสิ่งอื่นใดเว้นแต่งานตรงหน้า นางไม่มีอดีตที่พอจะบอกเล่าหรือแบ่งปันให้ใครแม้แต่ลูกหรือสามี และเรื่องราวในปัจจุบันของนางก็ไม่มีค่าควรแก่การรับรู้ของผู้ใด

สำหรับลูกชายคนเดียวของพวกเขา โลกแคบๆ ของเด็กชายมีเพียงพ่อแม่และเพื่อน 2-3 คน ที่ล้วนอาศัยและใช้ชีวิตอยู่ในสวนยาง ซึ่งในบรรดาเพื่อนทั้งหมด โกสุน์ลูกกัญญาดูจะเป็นคนที่เด็กชายสนิทสนมด้วยที่สุด อาจเป็นด้วยโกสุน์มีอายุมากกว่า 2-3 ปีจึงกลายเป็นหัวใจของเด็กคนอื่นๆ เทียวสรรหาการเล่นที่ตื่นเต้นสนุกสนานสำหรับเด็กผู้ชาย ไม่ว่าจะเป็นการยิงนก ปีนต้นไม้ จับแมลงแปลกๆ และคอยปกป้องเพื่อนๆ ทั้งจากงูและสัตว์มีพิษ เช่น ตะขาบหรือแมงป่อง และการลงโทษจากพ่อแม่เวลาที่ซนจนได้เลือดหรือหัวร้างข้างแตก ดังนั้น การจากไปของโกสุน์จึงเป็นสิ่งที่ทำให้เด็กชายเศร้าซึม เพราะใช่เพียงเป็นการพลัดพรากครั้งแรกในวัย 11-12 ปีเท่านั้น หากแต่ยังเป็นการพรากจากเพื่อนสนิทที่เป็นดังพี่ชายใหญ่ พร้อมๆ กับความรู้สึกผูกพันต่อคำมั่นสัญญาที่จะพบกันในวันหน้า แม้จะมีไซ้ในหมู่บ้านของคณางานกริตยางพาราก็ตาม

ยางพารามีแหล่งกำเนิดบริเวณป่าลุ่มแม่น้ำอะเมซอน ในทวีปอเมริกาใต้ และเป็นที่รู้จักครั้งแรกของโลกในฐานะของ “ยางลบ” ที่ใช้ในการลบรอยดินสอ แต่เมื่ออุตสาหกรรมรถยนต์เริ่มต้นขึ้น ยางก็เป็นวัตถุดิบสำคัญที่ใช้ในการทำยางรถยนต์และอุปกรณ์ต่างๆ ของรถยนต์ และยางพาราก็สร้างความร่ำรวยแก่เจ้าของที่ดินในเปรูและบราซิล ถึงขนาดที่ใช้ธนบัตรใบละร้อยดอลลาร์จุดชิการ์และทำให้ป่าดงดิบหลายแห่งกลายเป็นเมืองที่ทันสมัยภายในเวลาอันรวดเร็ว เมื่อความต้องการยางมีปริมาณสูงขึ้น ทำให้ชาวโคลัมเบียและปานามาเร่งการกริตยางอย่างหนักจนยางที่ได้ขาดคุณภาพ และต้นยางบอบช้ำมากจนตายหมด

จึงมีการมองหาแหล่งอื่นของโลกที่จะใช้เป็นที่พักอย่างแทน โดยมีการนำพันธุ์ยางจากบราซิลมาทดลองปลูกในดินแดนที่เป็นอาณานิคมของอังกฤษ ทั้งแอฟริกาและเอเชีย และพบว่าต้นยางงอกงามได้ดีในแหลมมลายูซึ่งมีภูมิประเทศภูมิอากาศ สภาพดิน และปริมาณน้ำฝนที่ใกล้เคียงกับแถบลุ่มน้ำอะเมซอน นอกจากนี้ยางยังปลูกง่าย โตไว ดูแลง่าย ไม่ค่อยมีโรคพืช สามารถขึ้นในพื้นที่ที่เป็นเนินเขา และให้ผลผลิตที่สม่ำเสมอและมีรายได้ดี

พ่อค้าชาวอังกฤษได้เข้าไปเช่าที่ดินเป็นจำนวนมากจากสุลต่านรัฐต่างๆ ในมลายู โดยมีกำหนดระยะเวลาเช่า 99 ปี และว่าจ้างแรงงานชาวอินเดียกว่า 2 แสน 5 หมื่นคน ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเมืองมัทราสในภาคใต้ของอินเดียเข้ามาทำงานในสวนยาง จนเกิดการผลักดันให้นายจ้างต้องตั้งกองทุน เพิ่มสวัสดิการ และปรับปรุงสัญญาว่าจ้าง ทำให้นายจ้างเริ่มมองหาคนงานจากแหล่งอื่นซึ่งมีเงื่อนไขน้อยกว่า ในเวลานั้นจีนถูกบังคับให้เปิดประเทศและรัฐบาลจีนยินยอมให้คนจีนเดินทางออกนอกประเทศ แรงงานจีนจึงเข้ามาแทนที่แรงงานอินเดียในมลายู

“ที่เมืองจีนเรายากจนมาก”

ผู้เป็นพ่อรำพึงถึงเรื่องแต่หนหลัง

“ฟ้าดินไม่ปราณี ฝนฟ้าก็แล้ง ต้นข้าวแห้งตายทั้งนา หน้าซำโจรผู้ร้ายก็ชุกชุม เด็กหนุ่มถ้าไม่ข้ามทะเลมาเสี่ยงโชคต่างแดนก็ต้องถูกกวาดต้อนไปเป็นลูกสมุนของกองโจรหรือไพร่พลในกองทัพพวกขุนศึก ซึ่งแทบจะมองไม่เห็นหนทางที่จะเอาชีวิตรอดได้ - ดังนั้น นานยาง หรือดินแดนทะเลใต้ ที่รำลือเรื่องความอุดมสมบูรณ์จึงเป็นจุดหมายที่พวกเราบ่ายหน้ามา”

เด็กชายวางมือจากการสานตะกร้าและเพ่งมองดูบิดาในความเลือนรางของแสงตะเกียงและคว้นยาสูบ

“หลายคนโชคร้ายตายกลางทะเล แต่คนที่รอดมาได้ก็ไม่ได้โชคดีไป

กว่านั้น ส่วนใหญ่แล้วก็มีชีวิตที่เหนื่อยยากและยากจน และความหวังที่ว่าจะกลับไปเยี่ยมบ้านเดิมที่เมืองจีนสักครั้งก็枉เลื่อนลงทุกวัน” ทางเสียงเหือดหายลงในลำคอที่ตึบตัน

“พระจันทร์ที่เมืองจีนสวยกว่าที่นั่นจริง ๆ หรือพ่อ” ลูกชายถามขึ้นเบา ๆ
“จริงซิ” ผู้เป็นพ่อยืนยัน “ไม่มีพระจันทร์ที่ไหนสวยเท่าเมืองจีน”
ฝ่ายหญิงก้มหน้าลง นัยน์ตาที่แห้งผากรื่นด้วยหยาดน้ำใส เมื่อบทเพลงเก่า ๆ ล่องลอยมาจากซอกมุมของความทรงจำ...

“อันเมืองจีน-นานยางไซ้ไกลนั้หนา	ยังพันฝ่าลมและคลื่นที่ครืนครืน
มาอยู่ไกลกันได้ดังใจพลัน	คล้ายคืนวันพลีไปในสายลม
และดวงจันทร์อยู่ไกลไปกว่านั้น	เพ็ญพระจันทร์ทอแสงให้ใจสุขสม
แต่คนอยู่เคียงไกลไกลหมายภิรมย์	จะให้ชมเหมือนจันทร์เจ้าหรือเปล่าเอ๋ย”

นางเงยหน้าขึ้นเหมือนจะมองหาที่มาของแสงจันทร์นั้น แต่ก็พบพานเพียงความมืดมิดและเหน็บหนาวทั้งกายและใจ

ดาเนียลขยับตัวเล็กน้อยเมื่อวงดนตรีหยุดพัก บาร์ที่เจียบลงชั่วขณะซึ่งแซ่ด้วยเสียงพุดคุย เสียงหัวเราะ และเสียงโหวกเหวก ก่อนจะถูกแทนที่ด้วยเสียงเพลง “Take Me to Your Heart” จากแผ่นซีดี

“ดาเนียล” เสียงทักทายเป็นภาษาไทยดังขึ้น “ไม่นึกว่าจะพบคุณที่นี่”
ชายหนุ่มหันไปทางเสียงทัก

“อ้าว พันธ...” ดาเนียลยิ้มกว้าง และลุกขึ้นจับมือผู้มาใหม่ซึ่งอยู่ในวัยเดียวกัน รูปร่างสูงใหญ่ ท่าทางแข็งแรงเหมือนนักกีฬา ไบหน่าคมสัน แต่ผมขาวโพลนก่อนวัย สวมกางเกงสีเทากับเบลเซอร์สีกรมท่าทับเสื้อเชิ้ตสีขาวสะอาด ไม่ได้ผูกเนกไท

“โลกช่างกลมจริง ๆ” เขาบีบมือเพื่อนพลางมองเลยไปทางหญิงสาวร่าง

สูงโปร่งในชุดราตรีสีม่วงเข้มที่ยืนอยู่ก่อนไปทางด้านหลัง ซึ่งดูเหมือนจะมองดูเขาอยู่ก่อนแล้ว

“ชาร์ดอน” พันรบนแนะนำ “และนี่ดาเนียล”

ทั้งคู่ต่างคนต่างหนึ่งไปครู่หนึ่ง ก่อนจะยิ้มให้กันตามมารยาท

“เพิ่งมาถึงหรือ นั่งด้วยกันไหม”

“ตกลง” เพื่อนหนุ่มรับคำพลางเลื่อนเก้าอี้ให้สตรีที่มาด้วย พร้อมกับให้รายละเอียดเพิ่มเติม “ชาร์ดอนทำงานที่บริษัทที่ปรึกษาทางธุรกิจของสิงคโปร์ พอได้มาสิงคโปร์คราวนี้ผมมีเรื่องต้องขอคำแนะนำจากบริษัทนั้น ทางบริษัทส่งชาร์ดอนมาพบ ซึ่งเธอช่วยผมได้มากทีเดียว”

“ยินดีด้วย” ดาเนียลพยักหน้าขำๆ

“จริง ๆ นะ ผมไม่คิดว่าจะพบคุณที่นี่” พันรบบูดช้า ก่อนหันไปทางบริการเพื่อสั่งเครื่องดื่มให้หญิงสาวและตนเอง

“แล้วคุณคิดว่าจะพบผมที่ไหน” ดาเนียลถามยิ้ม ๆ

“ไม่รู้สิ” อีกฝ่ายยกไหล่ “อาจจะห้องสมุด ห้องเล็กเชอร์ ห้องประชุม หรืองานเลี้ยงหรู ๆ”

“ผมน่าเบื่อถึงขนาดนั้นเชียวหรือ” ชายหนุ่มถามยิ้ม ๆ ขณะที่พันรบบแปลคำพูดของตนเป็นภาษาอังกฤษให้หญิงสาวฟัง

“ก็มาถึงขนาดนั้นหรือ” พันรบบหัวเราะ และชาร์ดอนเพียงแต่ยิ้มในหน้า

“แต่ที่คุณพูดมาก็ถูกทุกอย่าง” ดาเนียลวางมือลงบนโต๊ะ “พอออกจากงานเลี้ยงผมเลยแฉะมานั่งพักที่นี่ - แล้วคุณล่ะ”

“ผมทำในสิ่งที่ตรงข้ามกับคุณเสมอ” พันรบบิตตัวตรง “วันนี้ออกไปเล่นเรือ ซุปปิง แล้วก็เต้นรำ โชคดีที่ได้ชาร์ดอนเป็นเพื่อนตลอดรายการ”

“คุณพูดเพื่อให้ผมอิจฉาหรือเปล่า” เขาชายตามองหล่อน

“ก็แล้วแต่คุณจะคิดเอา” คนโชคดียิ้มพรวน

“ดาเนียลเป็นนักค้นคว้า” พันรบเอ่ยกับหญิงสาว และหันไปถามเจ้าตัว

“ผมเรียกอย่างนี้ถูกไหม”

“ก็ไม่ผิดหรอก” เขาผงกศีรษะ “ที่จริงผมทำงานวิจัย แต่ก็ต้องอาศัยการค้นคว้าอยู่ด้วย”

“ว่าแต่งงานค้นคว้าของคุณไปถึงไหนแล้ว” อีกฝ่ายถามต่อ

“ก็ไปได้เรื่อย ๆ” ชายหนุ่มตอบแบบไม่จริงจัง “ผมไม่ได้เร่งรีบอะไร และยังมีเวลาเหลืออีกพอสมควรกว่าจะครบกำหนดเวลา”

“เวลาของคุณอาจจะยาวนาน แต่สำหรับผมมันสั้นนิดเดียว” พันรบบมองดูพนักงานที่วางแก้วเบียร์และคัมปาริลงบนโต๊ะ

“เวลาแห่งความสุขมักจะสั้นเสมอ” ดาเนี่ยลพูดยิ้ม ๆ ขณะยกแก้วเบียร์ในมือขึ้น และชนแก้วกับหนุ่มสาวทั้งสองเบา ๆ

“แต่ความสุข” พันรบบเอ่ยขึ้น

“แต่ความสุข และมิตรภาพ” เขาชนแก้วกับหญิงสาวเหมือนไม่เต็มใจ

เสียงผิวปากที่ตั้งขึ้นเบา ๆ ข้างกระท่อมเป็นเสมือนสัญญาณที่ปลุกให้เด็กชายที่นอนกระสับกระส่ายอยู่ผุดลุกขึ้น แต่ไม่วายรำเลื่องดูบิดาและมารดาที่นอนอยู่ในมุ้งเก่า ๆ หลังเดียวกัน ก่อนค่อย ๆ มุดมุ้งออกมาและ योगไปเปิดประตูกระท่อมออกไปข้างนอก

“โกสุ่น” เด็กชายเอ่ยทักเพื่อนที่อายุมากกว่าซึ่งถือตะเกียงดวงเล็กที่ทำจากกระป๋องนมยื่นรออยู่ในความมืดใต้ต้นยางกับเด็กผู้ชายที่อ่อนวัยกว่าอีก 2-3 คน “เมื่อก็เผลอรีบไปนิดหนึ่ง”

“ข้าก็เกือบจะไม่รอเอ็งแล้ว” โกสุ่นพูดหัววน ๆ

“ใช่” เด็กอีกคนสนับสนุนพลางตบยุงซึ่งเกาะอยู่ที่แก้มของตน “แต่คืนนี้เป็นคืนสำคัญ ไม่อยากขาดใครไป”

“เราไปกันเถอะ” โกสุ่นเอ่ยขึ้นอย่างคนใจร้อน พร้อมกับใช้กิ่งไม้ที่ถืออยู่ในมืออีกข้างตีพวงหญ้าสองข้าง ขณะออกเดินนำหน้าเพื่อน ๆ ไปตามทางเดินใน

สวนยาง

หรีดหิ้งที่ร่ำร้องราวเสียงเพลงของยามราตรีจนกลบเสียงฝีเท้าที่ย่ำลงบนใบไม้แห้งของพวกเด็ก ๆ แม้อากาศกลางดึกจะเย็นและชื้น แต่บางครั้งลมอำวจะพัดแผ่วผ่านทิวยาง ทำให้ใบของไม้ใหญ่หวั่นไหวและนกกลางคนที่จับกิ่งยางส่งเสียงครางฮือ ๆ จนเด็กตัวเล็กที่เดินเรียงท้ายต้องเหลียวหน้าเหลียวหลังล่อกล่อกอยู่บ่อย ๆ

“คืนนี้เราจะเล่นอะไรกันดี” เด็กชายที่เดินตามโกสุ่นมาติด ๆ ถามขึ้น

“เล่นโจรโจกผ้าเหลืองไหมล่ะ” คนหนึ่งเสนอ

“ไม่เอา” อีกคนชิงปฏิเสธ “เล่นโจรโจกผ้าเหลืองที่ไร เอ็งก็เล่นเป็นสามพี่น้องร่วมสาบานมาปราบโจรทุกที”

“ฉันก็เล่นเรื่องผู้กล้าหาญแห่งเขาเหลียงซาน” คนแรกเปลี่ยนใหม่ “จะได้เป็นโจรกันหมดทุกคน”

“เป็นโจรกันหมดแล้วจะสู้กับใครล่ะ” เด็กชายที่เดินตามหลังโกสุ่นถาม

“นั่นสิ” พวกเด็ก ๆ มองหน้ากัน

“คืนนี้เราจะไม่เล่นอะไรกันหรอก” ผู้เป็นหัวโจกบอกด้วยเสียงดัง และหันมาชูตะเกียงดวงเล็กที่ทำจากกระป๋องนมขึ้นส่องเด็กคนอื่น ๆ “คืนนี้เราจะพบกันเป็นคืนสุดท้าย เพราะมะรืนนี้ข้าจะไปสิงคโปร์แล้ว”

เด็กทุกคนเงยไป บรรยายากาศที่สนุกสนานร่าเริงเมื่อครู่เปลี่ยนเป็นหม่นครึมซึมซาในทันที

“ข้าจะให้พ่อพาไปหาโกที่สิงคโปร์” เด็กตัวเล็กเอ่ยเสียงเครือ

“ข้าด้วย” เด็กที่เหลื่อรีบบอก

“ข้ายังไม่รู้เลยว่าข้าจะไปอยู่ที่ไหน” โกสุ่นบอกตามตรง “และพ่อข้าก็ยังไม่รู้ว่าจะไปทำงานอะไรที่นั่น”

“ถ้านันท์หู่จะไปสิงคโปร์ทำไม อยู่ทำงานที่สวนยางต่อไปไม่ดีกว่าหรือ”

“ไอ้ชีว” โกสุน่มองดูเจ้าของคำถาม “เรื่องนี้แม่ข้าก็เคยพูดกับพ่อหลายครั้ง”

“แล้วอาภู่ตอบว่ายังไง”

“ไม่มีใครเข้าใจที่พ่อข้าพูดหรอก” เด็กชายที่เป็นหัวใจกลั่นหวั “พ่อบอกว่าคนเราเกิดมาชาติหนึ่ง ชีวิตย่อมแล้วแต่ฟ้าลิขิต แต่ถ้าฟ้าดินไม่ปรานี คนคนนั้นก็ต้องแหวกฟ้าฝ่าดินด้วยตัวเอง”

“คนธรรมดาจะต้านฟ้าฝ่าดินได้อย่างไร” ชิวถามด้วยความประหลาดใจ

“ข้าไม่รู้” โกสุน่ส่ายหน้า “แต่ทั้งแม่และข้าไม่มีทางขัดขึ้นในสิ่งที่พ่อลิขิต”

“พ่อข้าบอกว่าจะอาภู่ฝันเฟื่อง” เด็กคนหนึ่งเอ่ยอย่างเกรงใจ “วันๆ เอาแต่นั่งฝันมากกว่าจะทำงานทำการ”

“แม่ข้าก็บอกว่าอาภู่เอาแต่กินเหล้า” อีกคนเสริมขึ้นเบาๆ

“ฝันเฟื่องแล้วเป็นยังไง” โกสุน่ย้อนถามเสียงเรียบๆ “กินเหล้าแล้วเป็นยังไง - แม่กับข้าไม่เห็นจะเดือดร้อนเรื่องเหล่านั้นแม้แต่น้อย แล้วคนอื่นจะมาเป็นทุกข์เป็นร้อนไปทำไม”

“เราได้ยินมาอย่างไรเล่าไปอย่างนั้น” เด็กคนแรกแก้ตัว

“ช่างเถอะ” คนเป็นหัวใจตบตบ “พ่อข้าบอกว่าค่านินทาเหมือนลมพัดหัวกระป๋อง - ลมพัดมาตั้งแต่กระป๋องเกิด แต่หัวกระป๋องก็ไม่ต่ำเตี้ยลง มีแต่สูงขึ้นเรื่อย ๆ”

เด็ก ๆ หัวเราะกันคิกคักกับคำเปรียบเทียบกับนั้น

“ไหนๆ เราก็จะไม่ได้พบกันอีกนาน ข้าอยากให้เราผูกพันกันตลอดไป” โกสุน่กล่าวด้วยท่าทีที่จริงจัง

“โกจะทำยังไง”

“ข้าจะเอาเลือดพวกเรามารวมกัน” โกสุน่มองหน้าที่ขีดลงของเพื่อนที่อ่อนวัยกว่าทีละคน ก่อนออกคำสั่ง “ไอ้ลิบไปเอายางที่ต้นยางมาก้ามือหนึ่ง”

“ไอ้ชีว ไอ้หยง ไอ้ห้วงอี๋ มายืนข้างข้า” เด็กชายผู้เป็นหัวใจบอก พลาง

ดึงเข็มเย็บผ้าเล่มหนึ่งซึ่งกลัดไว้ที่ชายเสื้อออกมาลงกับปลั๊กไฟจากตะเกียง ขณะ
เอ่ยถาม “ใครจะเป็นคนแรกที่จะให้ข้าเจาะเลือด”

“โกก็แล้วกัน” ทั้งสามคนตอบเป็นเสียงเดียวกัน

“เออ ข้าเองก็ได้” โกส่นส่งตะเกียงดวงน้อยให้หยง และที่มปลายเข็มที่
แดงด้วยความร้อนจากปลั๊กไฟเข้าที่นิ้วหัวแม่มือข้างซ้ายของตนเอง แล้วบีบเลือด
ลงในก้อนยางที่เด็กชายที่ซื้อลิบนํามายื่นให้ ท่ามกลางสีหน้าที่เหยเกของเพื่อน
ทุกคน

“ใครจะเป็นคนต่อไป” โกถาม

“ข้าเอง” ชวียนมือไปข้างหน้าอย่างฉลาดๆ

“ดีมาก” โกส่นยิ้มอย่างพึงพอใจ “งั้นต่อไปนี่ข้าเป็นพี่ใหญ่ และไอ้ชีวิตคือ
พี่คนที่สองของพวกเอ็งทุกคน”

3

“จากนี้คุณจะไปไหนต่อ”

พันรบเบนสายตาจากวงดนตรีมาที่เพื่อนร่วมโต๊ะ

“คงจะกลับที่พัก” ดาเนียลให้คำตอบ

“มันหวัค้ำเกินกว่าจะเข้านอน” อีกฝ่ายดูเวลาจากนาฬิกาที่ข้อมือ “และ
ก็เข้านอนเกินกว่าจะตื่น”

“แล้วคุณคิดจะทำอะไรในเวลาอย่างนี้” ชายหนุ่มถาม

“สมัยที่ผมเป็นนักเรียน เวลาที่โรงเรียนปล่อยนักเรียนให้กลับบ้านก่อน
โรงเรียนเลิก แทนที่จะรีบกลับบ้านผมจะขึ้นรถเมล์สายที่ผมไม่เคยขึ้นไปในที่ที่
ผมไม่เคยไปมาก่อน และนั่นเป็นเวลาที่ผมมีความสุขและสนุกกับการเรียนรู้สิ่ง
ใหม่ ๆ ในชีวิต”

“ความหมายก็คือคุณกำลังชวนผมให้เถลไถลก่อนกลับบ้านคืนนี้?” เขา
ดักคอ

“ชาร์ดอน คุณคิดยังงั้นกับการไปเป็นเพื่อนเด็กผู้ชายสองคนที่ยังไม่อยากจะ
กลับบ้าน” พันรบเอ่ยเป็นภาษาอังกฤษกับหญิงสาวที่นั่งฟังอยู่เงียบ ๆ ก่อนแปล
ถ้อยคำที่พูดกันให้หล่อนฟัง

“ตอนเด็กๆ ฉันก็ทำอย่างคุณเหมือนกัน” ชาร์ดอนยิ้ม ดวงตาเป็นประกาย สนุกสนาน “และบางครั้งก็หลงทางหรือขึ้นรถประจำทางผิดสาย จนกลับบ้านช้า และถูกแม่ทำโทษ”

พันรบหัวเราะชอบใจ ขณะที่ดาเนียลเพียงแต่ยิ้มในหน้า

“ฉันคิดนี้ เด็กชนๆ สามคนที่ยังไม่อยากกลับบ้านก็จะเตร็ดเตรไปด้วยกัน”

พันรบสรุป

แสงแดดยามบ่ายทอดผ่านต้นก้ามปูใหญ่ที่ยืนต้นแผ่กิ่งก้านร่มคลุมเรือนแถว เก้าๆ 4-5 คูหาริมท่าเรือที่ขายข้าวของจิปาตะ ซึ่งเด็กชาย 4-5 คนยืนจับกลุ่มกัน อยู่ เด็กแต่ละคนมีท่าทางที่เซื่องซึม ไม่สนุกสนานร่าเริงเมื่อเวลาเจอกันเช่น ทุกวัน

“โกไม่ไปกับอาทู่ไม่ได้หรือ” เด็กตัวเล็กที่สุดในกลุ่มถามเสียงละห้อย

“ถ้าไม่ไปกับพ่อแล้วข้าจะอยู่กับใคร” โกสួนถาม

“อยู่กับพวกเราก็ได้” ชิวบอก “เราจะช่วยกันสร้างบ้านให้โกอยู่ในสวนยาง แล้วขโมยอาหารจากที่บ้านมาให้โกกินทุกวัน”

“ถ้าพวกพวกเอ็งจะกินเข้าไปแต่ละวันก็แทบจะไม่พอยาไส้อยู่แล้ว จะมีปัญญาที่ไหนมาเลี้ยงข้า” ผู้ตั้งตัวเป็นพี่ชายใหญ่ย้อนถาม

“นั่นซิ” อีกคนพยักหน้าหงิกหงกอย่างเห็นจริง

“ไว้เอ็งไปหาข้าที่สิงคโปร์ก็แล้วกัน” โกสួนปลอบใจ

“ข้าไปแน่” ชิวยืนยันหนักแน่น

“ข้าด้วย” หวังอึ้งยกหัวแม่มือซ้ายที่บวมเป่งจากการถูกเจาะเลือดเมื่อ คือก่อนเพื่อแสดงอาการสนับสนุน

“พวกเอ็งเก็บยางที่มีเลือดของพวกเราที่ข้าแบ่งให้ไว้อย่างดีแล้วใช่ไหม” พี่ใหญ่ถามย้ำ และพยักหน้าด้วยความพึงพอใจเมื่อทุกคนผงกศีรษะ

“อย่างที่ข้าบอก” โกสួนพูดต่อ “ไอ้ชิวคือพี่รองของพวกเอ็ง เมื่อข้าซึ่ง

เป็นพี่ใหญ่ไม่อยู่ ไอ้ชีวิตก็จะเป็นคนดูแลพวกเอ็งแทนข้า”

เด็กทุกคนหันมาทางชีวิต ขณะที่โกสุ่นยกแขนขึ้นโอบไหล่ห้องชายคนรอง เพื่อสร้างความยอมรับนับถือ ทำให้ชีวิตรู้สึกเหมือนหัวใจพองโตจนคับอก

พันรบจอตระกัที่หุ้มมถนสนยเล็ก ๆ ภายใต้วเมืองที่บานเรือนแบบเกาปลุกสร้างเรียงราย แสงสว่างจากโคมไฟริมถนนและแสงไฟจากตัวบ้านเหล่านั้นให้บรรยากาศที่ย้อนเวลากลับไปเมื่อร้อยกว่าปีก่อน ไม่ว่าจะรูปแบบของตัวบ้านที่ก่อด้วยอิฐดิบ ความสูงไม่เกิน 2 ชั้น ฉาบทาด้วยสีสันต่างกัน มีรั้วเหล็กกันอาณาเขต ถัดเข้าไปเป็นสวนขนาดเล็กที่ปลูกไม้ดอกไม้ใบทั้งลงดินและในกระถางลานแคบ ๆ ก่อนทางเข้าบ้านปูด้วยกระเบื้องรุ่นเก่าที่แตกบิ่นและลวดลายเลอะเลือนไปตามกาลเวลา หน้าต่างชั้นล่างด้านหน้าติดเหล็กดัดอ่อนช้อย ประตูไม้เนื้อหนปิดสนิทราวจะเก็บอดีตภายในบ้านให้พ้นจากความเปลี่ยนแปลงรอบด้านที่เกิดขึ้นทุกเมื่อเชื่อวัน

“นี่อาจเป็นสภาพบ้านเรือนสมัยก่อนของสิงคโปร์แหล่งสุดท้ายที่เหลืออยู่” ชาร์ดอนซึ่งนั่งบนเบาะหน้าเคียงข้างคนขับเอ่ยขึ้น “และก็เป็นที่นี่ที่หลายคน รวมทั้งฉันด้วย แวะมาเยี่ยมเยียนมันเสมอ โดยเฉพาะเวลาที่นึกถึงคืนวันเก่า ๆ สมัยที่สิงคโปร์ยังไม่เต็มไปด้วยตึกสูง ๆ หน้าตาแปลก ๆ อย่างทุกวันนี้”

“คงไม่ใช่เรื่องง่ายกับการจะจัดสรรพื้นที่แค่ 270 ตารางไมล์สำหรับประชากร 5 ล้านคน” ดาเนียลเอ่ยขึ้นเบา ๆ “และเมืองใหญ่ ๆ ที่ไหนในโลกก็เต็มไปด้วยตึกสูง ๆ ที่หน้าตาแปลก ๆ เหมือนกันหมด”

“นี่คงไม่เกี่ยวกับผมนะ” พันรบพูดยิ้ม ๆ “เพราะผมพยายามที่จะทำให้ตึกในโครงการที่ผมรับผิดชอบเป็นงานศิลปะที่เอื้อต่อสิ่งแวดล้อม”

“สำหรับคุณคงเป็นข้อยกเว้น” ดาเนียลมองออกไปอีกด้านหนึ่งที่สว่างไสวด้วยแสงไฟของอาคารระฟ้า “ผมยังเชื่อว่าถ้าคนเราคำนึงถึงศิลปะและธรรมชาติให้มากขึ้น บ้านเมืองและโลกก็คงจะงดงามตามไปด้วย”

“สิ่งที่ฉันชอบอีกอย่างก็คือประวัติศาสตร์ของสิงคโปร์มันอาจจะไม่ยาวนานหรือยิ่งใหญ่เท่ากับประเทศอื่น ๆ ในเอเชียอาคเนย์ แต่ก็มียะไรที่น่าสนใจอยู่ไม่น้อย บางช่วงก็เหมือนกับนิทานหรือเทพนิยาย บางช่วงก็สนุกสนานตื่นเต้น และบางช่วงก็โศกเศร้าสะเทือนใจ” หญิงสาวกล่าวต่อ

“เรื่องบางเรื่องอย่างตอนที่เจ้าชายจากปาเล็มบังเรือแตกและว่ายน้ำมาขึ้นบกที่เกาะนี้ และพบกับสัตว์ชนิดหนึ่งรูปร่างคล้ายสิงโต ทำให้ผมนึกถึงหนังสือเรื่องนาร์เนีย” พันรบก ล้วงหัวเราะ

“คุณพูดเหมือนไม่เชื่อว่าเคยมีสิงโตอยู่บนเกาะนี้” ดาเนียลคาดคะเน

“ผมพูดตามความน่าจะเป็น” อีกฝ่ายยกไหล่ “และสมัยนั้นก็ยังไม่มีส่วนสัตว์ให้สิงโตหลุดออกมาเดินเล่นพ่วนด้วยซิ”

“ไม่ว่าสัตว์ตัวนั้นจะเป็นอะไรก็ตาม แต่ก็ทำให้เกาะแห่งนี้ได้ชื่อว่าสิงหปุระมาตั้งแต่นั้น” ชาร์ดอนตัดบทเหมือนไม่ชอบคำวิพากษ์ของพันรบท่าไหนนัก

“สิงหปุระ”

ดาเนียลนึกถึงคำนั้น ขณะที่แช่ตัวลงในอ่างเคลือบสีขาวสะอาดที่หาทั้งสี่ด้านทำด้วยทองเหลืองเป็นรูปตีนสิงห์ เลียนแบบของโบราณ และนี่คือเสน่ห์ของอาร์ตเมนต์แห่งนี้ที่มดใจชายหนุ่มไว้อย่างเหนียวแน่นตลอดช่วงเวลาสองเดือนเศษที่ผ่านมา แม้ว่าจะมีที่อื่นที่ทันสมัยกว่านี้ สะดวกสบายกว่านี้ หรือราคาย่อมเยากว่านี้ก็ตาม

สำหรับดาเนียล การนอนแช่น้ำอุ่น ๆ ในอ่างอาบน้ำอุ่น ๆ เป็นเวลานาน ๆ เป็นการพักผ่อนที่ดีที่สุด โดยเฉพาะอย่างยิ่งหลังจากเหน็ดเหนื่อยหรือเคร่งเครียดมาทั้งวัน และเป็นช่วงเวลาที่เขารู้สึกเป็นอิสระเมื่อปลดปล่อยตัวเองจากเรื่องต่าง ๆ แล้วล่องลอยไปตามจินตนาการหรือย้อนรำลึกเรื่องราวเก่า ๆ ซึ่งหลายต่อหลายเรื่องก็อาจจะหลงลืมมันไปแล้ว หรือเหลือเพียงรูปเงาที่รางเลือน

ชายหนุ่มนึกถึงตำนานของเกาะสิงคโปร์ซึ่งปรากฏในบันทึกของนักเดินเรือ

ชาวจีนมาตั้งแต่เมื่อสองพันปีก่อน ต่อมาก็เป็นที่รู้จักกันในชื่อเหมาเล็ก หรือเมืองกลางทะเล ใน ค.ศ. 1299 เจ้าชายสัง นิลา อุตตมะแห่งปาเล็มบังบนเกาะสุมาตรา ซึ่งเป็นศูนย์กลางของอาณาจักรศรีวิชัยในเวลานั้น จึงเดินทางมาถึงเกาะเหมาเล็กและสร้างเมืองสิงหปุระขึ้น ก่อนจะกลายเป็นที่หมายตาของชาติตะวันตกที่เริ่มแผ่อำนาจทางทะเลเข้ามาในอาณานิคมแห่งนี้

“โลกเป็นเวทีของการล่า และเป็นพื้นที่ของนักล่าที่แข็งแกร่ง” ชายหนุ่มกอบฟองสบู่ไว้ในอุ้งมือและค่อย ๆ เป่าให้มันลอยขึ้นไปในอากาศ - ฟองสบู่เล็กๆ ปรื๋อวน เหมือนความฝันอันบอบบาง เหมือนวันเวลาในวัยเยาว์ที่ผ่านเลย เหมือนความวาดหวังที่เลื่อนลอย

ในสมัยที่ยังเป็นเด็กนักเรียน แม้ว่าจะไม่เกลียดไปไหนต่อไหนในเวลาที่โรงเรียนเลิกก่อนเวลา แต่เขาก็ไม่ได้ตรงกลับบ้านทันทีเหมือนกัน หากแต่มักจะแวะที่ร้านหนังสือเช่าในตรอกเล็กๆ ใกล้บ้าน ร้านนั้นเป็นห้องแถวไม้เก่าๆ ภายในร้านมีชั้นวางหนังสือที่อัดแน่นไปด้วยหนังสือการ์ตูนเล่มบางๆ นิยายกำลังภายในเป็นชุดๆ และหนังสืออ่านเล่น บางเล่มก็เก่าจนกรอบ และบางเล่มก็ยับเยินตั้งแต่ปกจนต้องปะสกอตเทปไว้ รวมๆ กันแล้วน่าจะหลายพันเล่มที่พากันส่งกลิ่นซ้าๆ ของกระดาษ เชื้อเชิญเหล่าหนอนหนังสือตัวเล็ก ๆ ให้ควักเงินออกมาจากกระเป๋าเช่าหนังสือที่ตนชอบ แล้วก้มหน้าก้มตาอ่านบนม้านั่งเตี้ยๆ หน้าร้าน

ดาเนียลย้ายจากบ้านเก่าเมื่อตอนอยู่ชั้นมัธยมปลาย หลายปีก่อนเขาก็กลับไปตรอกแห่งนั้นด้วยความฉิวเฉียด แต่บัดนี้ไม่มีร้านหนังสือเช่าแล้ว ตรงที่เป็นห้องแถวอยู่แต่เดิมถูกรื้อสร้างเป็นตึกแถว 3 ชั้น และเจ้าของตึกเปิดเป็นร้านมินิมาร์ทที่เปิดขายตลอด 24 ชั่วโมง แต่ทว่าภายในร้านไม่มีหนังสือขายแม้แต่เล่มเดียว

ชายหนุ่มเงี่ยฟังเสียงเพลง “Tiger in the Rain” ของ Michael Franks จากเครื่องเล่นซีดีในห้องนอนที่เขาเปิดทิ้งไว้ - มันเป็นเพลงเก่าตั้งแต่ปี

1979 ซึ่งนานพอที่จะทำให้หลายคนลืมนั่นได้อย่างสนิท แต่ดาเนียลมักจะเปิดมันเสมอในคืนที่ฝนตก หรือเวลาที่เขานอนแช่น้ำในอ่างแบบนี้ ท่วงทำนองและเสียงร้องของ Michael Franks เรื่องหยอย เชื่องซึม ชวนให้ทอดตัวอย่างเกียจคร้านเหมือนแมวในปลายแดดอุ่น และไม่นึกอยากจะขยับเขยื้อนตัวทำอะไร นอกจากการอยู่ลำพังเงียบ ๆ ซึม ๆ...และชายหนุ่มก็จมอยู่ในโลกที่สงบเงียบของตนเอง จนกระทั่งไม่ยอมที่จะลุกจากอ่างน้ำไปรับโทรศัพท์มือถือที่ส่งเสียงเรียกสั้นอยู่บนเตียง

ชาร์ดอนปิดโทรศัพท์มือถือเมื่อไม่มีผู้รับ หญิงสาวยังอยู่ในชุดราตรีลึนส์สีม่วง หล่อนวางโทรศัพท์ลงบนโต๊ะกาแฟตรงหน้า ถอดตุ้มหูระย้าที่ทำด้วยคริสตัลออกวางไว้ข้างกัน ก่อนลุกจากเก้าอี้นั่งเล่นเดินไปเปิดตู้เย็นใบเล็กที่เหมาะสมกับขนาดของห้องพัก เพื่อหยิบกล่องน้ำส้มออกมารินใส่แก้วทรงเตี้ย แล้วเดินไปหยุดยืนที่หน้าต่าง มองผ่านกระจกใสออกไปภายนอก ที่แสงไฟจากบางห้องของตึกสูงที่อยู่ห่างไกลออกไปพรปรายเป็นจุดเล็ก ๆ ท่ามกลางความมืดของยามดึกเหมือนพรายน้ำในห้องทะเล

หญิงสาวเลื่อนบานกระจกให้ลมพัดลอดเข้ามาลูบไล้ผิวหนังที่อยู่นอกชุดราตรีลึนส์ ลมเย็นจนหล่อนต้องห่อไหล่และกอดตัวเองไว้แน่น พลาจอดไม่ได้ที่จะนึกถึงคืนหนึ่งเมื่อหลายปีก่อน และอ้อมอกอันอบอุ่นที่ห่มคลุมร่างหล่อนจากความหนาวของอากาศบนเรือที่ห้องท้องธารใต้ผืนฟ้าที่ดาดดาด้วยดวงดาว

“มันนานเหลือเกิน” หล่อนพึมพำกับตัวเอง “นานเหมือนบันทึกที่ตัวหนังสือรางเลือนจนแม้แต่คนที่จดมันกับมือก็ไม่สามารถจะอ่านได้”

“มันนานเหลือเกิน” ชาร์ดอนเหลียวไปมองมือถือที่ยังวางสงบอยู่เช่นเดิม “นานเหมือนกับคนที่จากไกล หาทางกลับบ้านตัวเองไม่ถูก”

หญิงสาวกอดตัวเองแน่นเข้า ศีรษะหลบลบลงราวจะซ่อนหน้าจากความมืดภายนอก

“แต่มันก็ยังไม่นานพอที่จะทำให้เราลืมบันทึกเก่า ๆ ที่อ่านซ้ำแล้วซ้ำเล่าจนจำได้ขึ้นใจ หรือหนทางกลับบ้านที่แอบแวะเวียนมาดูอยู่เสมอ” หล่อนเอ่ยอยู่ในใจ

เด็กชายยืนอยู่ที่ลานหน้ากระท่อมซึ่งมารดาใช้เป็นที่พักัก จมูกเล็ก ๆ สูดดมกลิ่นขึ้น ๆ ของผักกาดที่คายน้ำออกมากับกระไอแดด สีของผักที่คล้ำกับเกลือเริ่มเปลี่ยนจากเขียวสดเป็นสีที่คล้ำขึ้น - เด็กชายเงยหน้าขึ้นมองไปทางต้นยางใหญ่และรู้สึกคล้ายกับว่าเขาได้เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วจนเป็นเหมือนยางอีกต้นหนึ่ง ด้วยคำพูดเพียงไม่กี่คำของโกสุนเมื่อวันที่จะเดินทางไปสิงคโปร์ อย่างน้อยที่สุดเขาก็กลายเป็นหัวใจของพวกเด็ก ๆ ในละแวกนั้นแทนที่โกสุน ไม่ว่าจะทำอะไร ทุกคนต่างก็ยอมตามใจเขาโดยไม่มีข้อแม้หรือการเกี่ยงงอน แต่นั่นก็ทำให้เขามีภาระเพิ่มขึ้นในการออกหน้าต่อyardกับเด็ก ๆ กลุ่มอื่นที่หาเรื่องมาลงตี ซึ่งนอกจากจะเจ็บตัวจากมือเท้าของคู่ต่อสู้แล้ว ก็ยังไม่พ้นการถูกเย้ยหยันตักจากบิดาอีกด้วย

“ลูกผู้ชายไม่ต่อyardกับไม่ใช่ลูกผู้ชายที่แท้จริง” ชีวนี้หาคำปลอบใจตัวเอง “และลูกที่ไม่ถูกพ่อแม่เย้ยหยันก็ย่อมไม่สามารถเป็นลูกที่ดีได้”

“ยากจนยังพอทำเนา” เสียงของพ่อดังขึ้นในหัวความคิด พร้อมกับเรียวยาวที่ฝ่ากรอบบนปลีของนาง “แต่มีลูกที่รึเป็นนักเลงแต่เล็กนี้จะให้ข้ามองหน้าใครได้”

“พวกนั้นมันหาเรื่องหนูก่อน” เขาพยายามชี้แจงพร้อมกับน้ำตาที่รินเป็นสาย

“โกหก” พ่อตวาดตามมาด้วยเสียงไม้ที่กระทบเนื้อแรงขึ้น “ถ้าเอ็งไม่ใช่คู่ชกต่อyardกับมัน มันจะชกเอ็งอยู่ข้างเดียวได้ยังไง”

“แกก็หัดฟังลูกบ้าง” แม่ซึ่งทนดูลูกชายถูกตีมาพักใหญ่โผล่ออกมาอย่างเหลืออด “จะให้ลูกมันถูกรังแกอยู่ข้างเดียวได้ยังไง ถ้าลูกมันไม่สู้แกก็ต้องหา

ว่ามันชี้อลาดตาขาวอีกนั่นแหละ”

“แกเป็นผู้หญิง ไม่รู้เรื่องของผู้ชายหรอก” พ่อเสียงเฉียว “ข้าจะสั่งสอนลูกข้า ไม่เกี่ยวอะไรกับแก”

“แล้วลูกของแกมันมาจากไหน ไม่ใช่ข้าเป็นคนอุ้มท้องหรือ” แม่ซึ่งปกติจะไม่ค่อยพูดหรือกลัมีปากเสียงกับพ่อขึ้นเสียงอย่างลึมตัว “ถ้าแกอยากจะตีลูกให้ตายก็ตีไป แต่ข้าจะผูกคอตายตามลูก และวิญญาณข้าจะไม่มีวันให้อภัยแกโดยเด็ดขาด”

“แม่” เด็กชายหลุดปากด้วยความตื่นตัน เพราะคำพูดของแม่ทำให้พ่อไม่กล้าจะตีเขารุนแรงอย่างแต่ก่อน แต่เขาก็ต้องคอยหลบหน้าพ่อในเวลาที่เรื่องราวต่อยตีกับคนอื่น เพราะไม่อยากให้แม่ต้องพลอยมาทะเลาะกับพ่อด้วย

“พี่รอง” หยางที่วิ่งหน้าตาตื่นตะโกนเรียกมาแต่ไกล

“เกิดอะไรขึ้น” ชิวมองดูเด็กตัวเล็กที่สุดในกลุ่มที่ยืนหอบซีโครงบาน “ไอ้พวกเด็กมาเลยในหมู่บ้านมันมาหาเรื่องพวกเราอีกหรือ”

“ไม่ใช่” หยางโค้นตัวลงและหอบแรงๆ 2-3 ที ก่อนจะพูดออกมาได้ “มีทหารพวกไหนก็ไม่รู้ซึ่งจักรยานเข้ามาในสวนยางเต็มพริตไปหมด พี่รองรีบไปดูซิ”